

Záměr na vyhlášení zvláště chráněného území PŘÍRODNÍ REZERVACE DOUBRAVKA

(dle § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, dále též jen „zákon“)

Název zvláště chráněného území:

Doubravka

Předměty ochrany a jejich popis

Acidofilní teplomilné doubravy, hercynské dubohabřiny v části s pozůstatky po pařezinovém hospodaření, na příkrých skalnatých svazích a sutích s ostrůvky skalních stepí s přirozenou nelesní vegetací

Ekosystém	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému	Kód předmětu ochrany *
Acidofilní teplomilné doubravy (L6.5)	55 %	<p>Rozvolněné teplomilné doubravy, duby zakrslého vzrůstu s dutinami, zlomy, ostrůvky primárního bezlesí na okrajích plošin, hřbetech a svazích. Převažuje dub zimní, habr, v příměsi lípa, borovice, bříza, modřín. Na světlých okrajích i javor babyka. Místy nepravé kmenoviny po dřívějších pařezinách. Místy přecházejí do L7.1 Suchých acidofilních doubrav, v části L6.5A s kručinkou chlupatou. Torza L8.1B reliktního boreokontinentálního boru. Na skalách ostrůvky S1.2 Šterbinová vegetace silikátových skal a drolin.</p> <p>Z části pozůstatky po pařezinovém hospodaření. Z významných druhů typických pro tento biotop lze uvést následující: třešeň mahalebka, jalovec obecný, skalník celokrajný, ostřice nízká, o. Micheliova, divizna jižní rakouská, lnice kručinkolistá, zeměžluč lékařská, ožanka kalamandra, jetel alpský, bělozářka větvitá, smldník olešníkovitý a v malé izolované populaci také třemdava bílá.</p> <p>Na hranách u cest lze pozorovat náznaky suchých lesních lemů s bohatou bylinnou skladbou.</p>	a(9110)*

Ekosystém	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému	Kód předmětu ochrany *
Hercynské dubohabřiny (L3.1)	30 %	Lesy s převahou habru obecného, dubu zimního, dub letní jen výjimečně, hlavně sázený u cest, občas borovice, bříza, jeřáb, jilm habrolistý, javor mléčný v podrostu dřín, líska, brslen, svída, na části ploch obtížná netýkavka malokvětá. Hlavně v úžlabích, sníženinách a roklích. Z významných druhů typických pro tento biotop lze uvést např. brambořík nachový.	a(9170)*
Nelesní vegetace skalních terás a štěrbin (T3.1 + S1.2 + T4.1)	15 %	Otevřené plochy v místech rozsáhlých skalních výchozů a drolin, jedná se o mozaiku štěrbinové skalní vegetace s výskytem sleziníku červeného, sleziníku routičky a osladiče obecného a skalní vegetace s kostřavou sivou, kde kromě převažující kostřavy sivé a ostřice nízké, jsou z typických druhů zastoupeny např. česnek šerý horský, kručinka chlupatá, řebříček sličný, psineček tuhý, sesel sivý, bělolist rolní, jetel alpský, mateřídouška časná a rozrazil klasnatý. Maloplošně lze pozorovat náznaky suchých bylinných lemů s kakostem krvavým.	a(6190, 8220)*
Entomofauna vázaná na otevřené, světlé lesní porosty a lemy		Pestrá skupina druhů vázaných na světlé až lesostepní porosty. Konkrétně se jedná např. o druhy stepník rudý (<i>Eressus kollari</i>) mandelinky <i>Eumolpus aslepiadeus</i> a <i>Lachnaia sexpunctata</i> , okáč medýňkový (<i>Hipparchia fagi</i>), pakudlanka jižní (<i>Mantispa styriaca</i>) a řada dalších druhů	a
Entomofauna vázaná na mrtvou a odumírající dřevní hmotu v lesních porostech		Pestrá skupina druhů vázaných na biotop mrtvého odumírajícího dřeva v lesních porostech, především na stojících souších, torzech, postupně odumírajících jedincích dubů, habrů či borovic. Konkrétně se jedná např. o druhy tesaříků, tesařík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>), <i>Purpuricenus kaehleri</i> , roháček vrubounovitý (<i>Aesalus scarabaeoides</i>) krasci <i>Anthaxia fulgurans</i> , <i>Coraebus undatus</i> nebo krasec měďák (<i>Chalcophora mariana</i>) a řada dalších druhů.	a

*kód předmětu ochrany:

a- předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b - předmět ochrany překrývající se EVL (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

** stupeň ohrožení dle vyhlášky č. 395/1992 Sb./ kategorie IUCN dle Červeného seznamu ohrožených druhů ČR

Předmětem ochrany budou také další typy přírodních stanovišť a druhy, pro které byla jiným právním předpisem vyhlášena EVL CZ0614134 Údolí Jihlavy a které se nacházejí na území přírodní rezervace.

1. Dlouhodobé cíle ochrany zvláště chráněného území:

Cílem ochrany přírodní rezervace je dlouhodobé zachování podmínek pro rozvoj biotopů a druhů uvedených v předmětu ochrany, včetně populací významných druhů rostlin a živočichů na tyto biotopy vázaných.

2. Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky v přírodních rezervacích jsou stanoveny v § 34 zákona.

3. Návrh bližších podmínek ochrany:

Výčet činností a zásahů, které mají být podle § 44 odst. 3 zákona vázány na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody. Jsou navrženy s ohledem na předmět ochrany a cíle ochrany přírodní památky:

Jen se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v přírodní rezervaci

a) měnit druh a/nebo způsob využití pozemků

Společenstva vyskytující se v PR, včetně předmětů ochrany, jsou vázána na stávající druh a způsob využití dotčených pozemků. Změna druhu či způsobu využití pozemků by mohla mít zásadní vliv na zachování či zlepšení stavu žádoucích společenstev a předmětů ochrany

b) zřizovat a provozovat nová myslivecká zařízení (krmeliště, vnadiště, újediště a slaniska)

Myslivecká zařízení způsobují koncentraci zvěře na poměrně malé ploše. Důsledkem je potlačení přirozené obnovy zvýšeným okusem (t.j. nevhodné omezení přirozených procesů) i nežádoucí změny rostlinných společenstev zapříčiněné nadbytkem živin pocházejících z trusu zvířat nebo přímo z předkládaných krmiv.

c) provádět terénní úpravy a geologické práce

Provedením terénních úprav může dojít k ovlivnění celého ekosystému – biotopů, rostlinných i živočišných společenstev včetně předmětů ochrany. Vliv mohou mít i aktivity s těmito činnostmi spojené.

d) pořádat hromadné sportovní a kulturní akce

V průběhu hromadných kulturních sportovních akcí může dojít k ovlivnění předmětů ochrany navrhované PR. Nevhodným načasováním či nevhodně zvolenou trasou může docházet nadměrnému sešlapu významných společenstev či zmlazení lesních porostů, nebo i rušení zvláště chráněných druhů ptáků vyskytujících se na území navržené PR atp. Pořádání hromadných akcí klade nároky na dostatek vhodného prostoru a potřebné zázemí, jakož i dopravní obslužnost, vliv na předměty ochrany může mít i lokální zvýšení hladiny hluku.

e) umísťovat prvky návštěvnické infrastruktury včetně cyklostezek a jiných stezek či tras

Realizace prvků návštěvnické infrastruktury může (i v důsledku následných změn rozsahu i charakteru návštěvnosti) ovlivnit cenné přírodní a estetické hodnoty v území a může přispět ke zhoršení podmínek pro výskyt a příznivý stav předmětů ochrany přírodní rezervace. Jednotlivé záměry je tak nezbytné v předstihu individuálně posoudit, aby bylo umožněno negativní vlivy minimalizovat.

4. Ochranné pásmo:

Území PR Doubravka je navrhováno bez ochranného pásma, nejsou předpokládány žádné významnější rušivé vlivy z bezprostředního okolí budoucí rezervace.

5. Územně správní zařazení území

Kraj:	Kraj Vysočina
Okres:	Třebíč
Obec s rozšířenou působností:	Náměšť nad Oslavou
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Náměšť nad Oslavou
Obec:	Mohelno
Katastrální území:	Mohelno (698059)

6. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených navrhovanou přírodní rezervací, platný k datu oznámení záměru podle § 40 odst. 2 zákona:

Katastrální území	Parcelní číslo	Druh pozemku	Způsob využití	Číslo listu vlastnictví	Celková výměry parcely dle KN (ha)	Výměra parcely v ZCHÚ (ha)
Mohelno	4100/1	lesní pozemek	PUPFL	1117	6,3447	6,3447
Mohelno	4100/2	lesní pozemek	PUPFL	1117	11,9364	11,9364
Mohelno	4100/3	lesní pozemek	PUPFL	1117	8,0066	8,0066
Mohelno	4100/4	ostatní plocha	ostatní komunikace	1117	0,9486	0,9486
Mohelno	4100/5	ostatní plocha	ostatní komunikace	1117	1,3396	1,3396
Mohelno	4101/1	lesní pozemek	PUPFL	1117	74,4567	49,1324
Mohelno	4101/2	lesní pozemek	PUPFL	1117	9,5937	3,468
Mohelno	4210/1	lesní pozemek	PUPFL	1117	0,1177	0,1177
Mohelno	4210/2	lesní pozemek	PUPFL	1117	0,0910	0,0910
Celkem (ha)						81,05

7. Odůvodnění návrhu na nové vyhlášení zvláště chráněného území:

Hlavní důvody návrhu na vyhlášení přírodní rezervace:

Přírodní rezervace Doubravka je výjimečnou ukázkou teplomilných lesních společenstev a skalních stepí vázaných na kaňonovité údolí řeky Jihlavy v místech s dominantním zastoupením kyselých tvrdých hornin v podloží (granulity). Stanovištní mozaika je závislá především na sklonu a expozici svahů, hloubce půdního profilu a zastoupení obohacujících návějí sprašových substrátů. Dominujícími společenstvy jsou porosty teplomilných acidofilních doubrav sv. *Quercion petraeae* s výjimečně dobře vyvinutými podobami as. *Genisto pilosae-Quercetum petraeae*. Míra zapojení této teplomilné lesní vegetace je různá, místy mají plochy až lesostepní charakter a v místech skalních výchozů přechází v plochy primárního bezlesí skalních stepí sv. *Allyso-Festucion pallentis*. Na hlubším půdním profilu, případně méně extrémních expozicích přechází suché doubravy k vegetaci dubohabřin (sv. *Carpinion betuli*), v extrémně svažitéch a suťovitých terénech se objevují fragmenty suťových lesů (sv. *Tilio platyphylli-Acerion*). Původní zastoupení mezofilních typů lesních společenstev bylo zřejmě širší, ale vegetační mozaika je částečně ochuzená vlivem zaplavení spodních částí údolí vodní nádrží Mohelno.

Z floristického pohledu se jedná o regionálně velmi zajímavé území. Z dostupných dat je patrné, že Doubravka představuje typickou enklávu s výskytem souboru teplomilných druhů vázaných na kaňonovitá údolí Praebohemika s podložím acidofilních hornin. V menší míře se objevují druhy vázané na bohatší substráty v místech drobných převějí sprašových substrátů. Z pohledu vzácných a ohrožených druhů je zde aktuálně známo 27 druhů spadajících

do červeného seznamu (Grulich 2012) - 1 silně ohrožený druh /C2; křivatec český (*Gagea bohemica*), 8 ohrožených druhů /C3; řebříček sličný (*Achillea nobilis*), zvonek moravský (*Campanula moravica*), ostřice Micheliova (*Carex michelii*), třemdava bílá (*Dictamnus albus*), bělolist rolní (*Filago arvensis*), jalovec obecný (*Juniperus communis*), Inice kručnikolistá (*Linaria genistifolia*), mahalebka obecná (*Prunus mahaleb*) a 18 druhů zařazených do kategorie vzácnější taxony vyžadující další pozornost – méně ohrožené /C4a; česnek chlumní horský (*Allium senescens* subsp. *montanum*), bělozářka větevnatá (*Anthericum ramosum*), ostřice nízká (*Carex humilis*), zeměžluč okolkatá (*Centarium erythraea*), dřín obecný (*Cornus mas*), skalník celokrajný (*Cotoneaster integerrimus*), brambořík nachový (*Cyclamen purpurascens*), kostřava sivá (*Festuca pallens*), konopice širolistá (*Galeopsis ladanum*), kakost krvavý (*Geranium sanguineum*), strdivka sedmihradská (*Melica transsilvanica*), smldník olešníkovaný (*Peucedanum oreoselinum*), sesel sivý (*Seseli osseum*), jeřáb břek (*Sorbus torminalis*), ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*), mateřídouška časná (*Thymus praecox*), divizna jižní rakouská (*Verbascum chaixii* subsp. *austriacum*), rozrazil klasnatý (*Veronica spicata*). Z pohledu regionálního červeného seznamu Vysočiny (Čech et al. 2021) je na území známo celkem 28 druhů zařazených do tohoto seznamu, konkrétně dva kriticky ohrožené taxony (C1), sedm silně ohrožených taxonů (C2), osmnáct ohrožených druhů (C3) a jeden vzácný taxon (C4). Jedná se převážně o stejné taxony, jen se z regionálního hlediska liší hodnocení jejich ohrožení. Dva taxony kručinka chlupatá (*Genista pilosa*) a tolitá lékařská (*Vincetoxicum hirundinaria*) jsou z regionálního hlediska (dle Čech et al. 2021) hodnoceny jako ohrožené (C3). Za jednoznačně nejvýznamnější výskyt lze jednoznačně považovat třemdavu bílou (*Dictamnus albus*), jedná se o největší aktuálně potvrzenou populaci druhu v Kraji Vysočina.

Z hlediska entomologického je lokalita významná pestrou faunou vázanou na různá stadia mrtvého dřeva. Z významných druhů světlých lesů a lesostepních formací byl zjištěn kriticky ohrožený tesařík broskvoňový (*Purpuricenus kaehlerii*), z dalších vzácných a ohrožených druhů lze jmenovat tesaříka obrovský (*Cerambyx cerdo*) nebo krasce (*Coraebus undatus*) a (*Anthaxia fulgurans*). Hojně se vyskytuje zlatohlávek skvostný (*Protaetia speciosissima*), vzácněji také roháč obecný (*Lucanus cervus*). Z fytofágních druhů brouků lesostepních lokalit byl hojně zjištěn bázlivec *Eumolpus asclepiadeus* nebo na dubech žijící *Lachnaia sexpunctata*. Z denních motýlů světlých lesů je významná především velmi početná populace okáče ovsového (*Minois dryas*), hojný je také okáč medýňkový (*Hipparchia fagi*) a jednotlivě se na otevřených plochách vyskytuje otakárek ovocný (*Iphiclides podalirius*). K běžným druhům motýlů v letním aspektu patří také přástevník kostivalový (*Euplagia quadripunctaria*). Mimořádně zajímavá je fauna rovnokřídlých, která je srovnatelná s nejzachovalejšími partiemi lesů v NP Podyjí. Zjištěna byla velmi vzácná kobylka bezkřídlá (*Pholidoptera aptera*), dále kobylka pestrá (*Barbitistes serricauda*) a na plochách otevřených osluněných lesostepních formací žije velmi pestrá suchomilná fauna reprezentovaná např. sarančí vlašskou (*Calliptamus italicus*), sarančí modrokřídloú (*Oedipoda caerulea*) nebo kobylkou šedou (*Platycleis albopunctata grisea*). Mezní lokalitu na Českomoravské vrchovině zde má také kriticky ohrožená pakudlanka jižní (*Mantispa styriaca*). Z ornitologického hlediska je lokalita významným hnízdištěm zejména pro dutinové druhy ptáků – hnízdí zde datel černý (*Dryocopus martius*), žluna zelená (*Picus viridis*), žluna šedá (*Picus canus*), strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*).

Lokalita představuje mimořádně zachovalý komplex přírodních lesů v říčním údolí s porosty různého věku a druhového složení.

Území svou výměrou, přírodními hodnotami a vědeckým významem odpovídá legislativně stanovené definici PR, tj. jedná se o menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.

Navrhovaná hranice PR je, pokud je to možné a účelné, vedena po hranici parcel, popř. po hranici prostorového rozdělení lesa. Jednoznačné vymezení hranice PR Doubravka určí zřizovací předpis záznamem podrobného měření změn (přesné hranice PR budou geodeticky zaměřeny).

Předmět ochrany je vymezen tak, aby obsáhl přírodní hodnoty území navržené PR.

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 33 zákona tak, aby bylo zajištěno zachování předmětů ochrany v příznivém stavu.

Bližší ochranné podmínky PR jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a konkretizují činnosti, které je třeba ze strany orgánu ochrany přírody usměrňovat, aby nedošlo k nežádoucím změnám dochovaného přírodního prostředí nebo k porušení základních ochranných podmínek přírodních památek stanovených v § 34 zákona. Odůvodnění k jednotlivým bližším ochranným podmínkám je uvedeno výše v odst. 6 (návrh bližších ochranných podmínek).

8. Zpracovala: Ing. Jana Nováková, Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství, tel.: 564 602 575, e-mail: novakova.j2@kr-vysocina.cz

Přílohy:

1. Katastrální mapa s podrobným zákresem hranic přírodní rezervace
2. Základní mapa ČR s orientačním zákresem hranic přírodní rezervace

Příloha 1 - Katastrální mapa s podrobným zákresem hranic přírodní rezervace

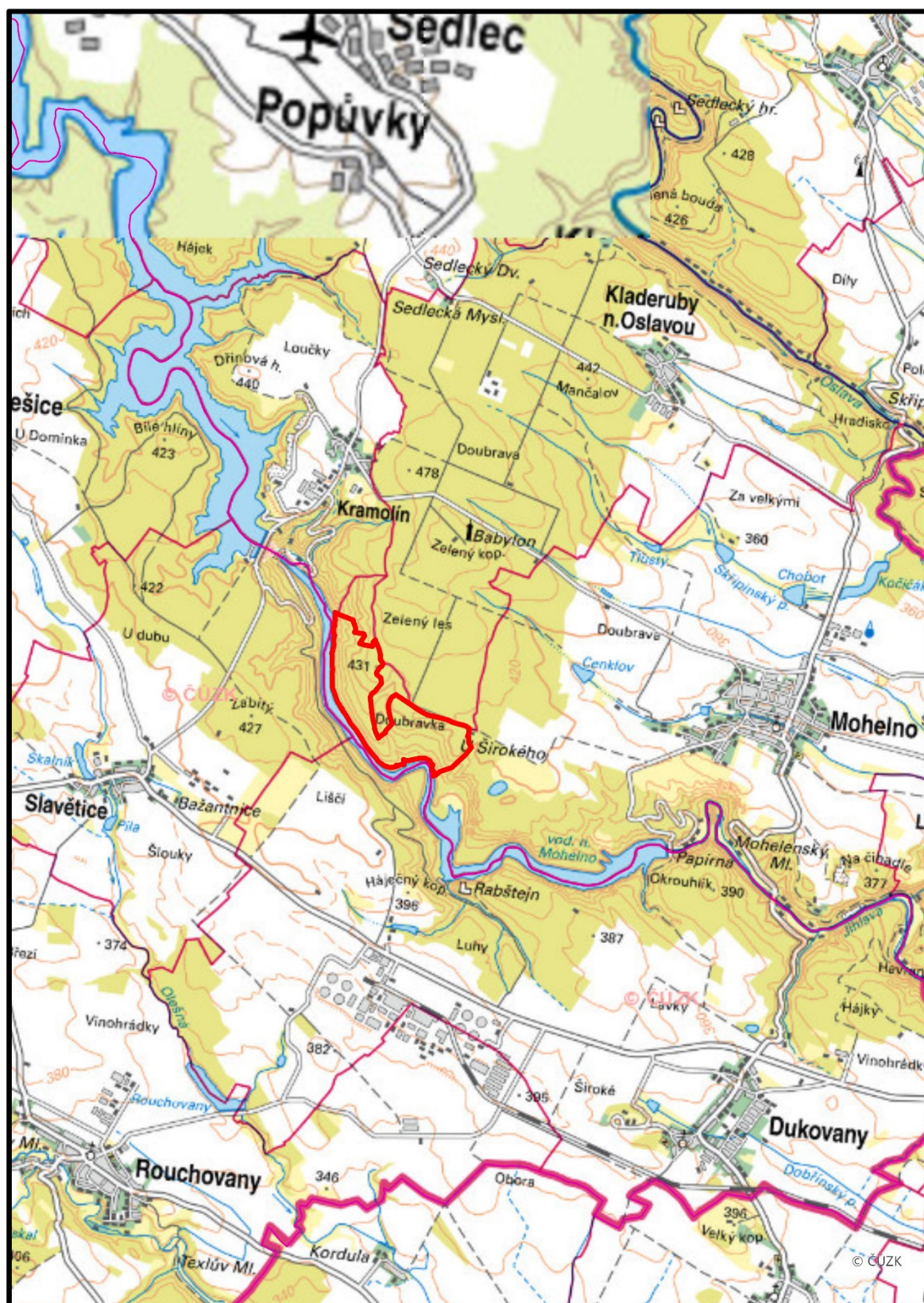

— hranice chráněného území

0 100 200 400 metry

Příloha 2 - Základní mapa ČR s orientačním zákresem hranic přírodní rezervace

— hranice chráněného území

0 0,5 1 2 kilometry

